

Översiktskurs i endokrinologi och diabetologi

MÅNDAG 8 december 2025

08:15- 09:00 Registrering

09:00-09:05 Inledning, *Jarl Hellman*

09:05-09:50 Diabetes Bas. Vad är diabetes? Diagnostik och klassifikation, olika typer av diabetes. Primär utredning, C-peptid och GAD. Metabol kontroll och målvärde för HbA1c? Hur förebygga komplikationer? Årskontroller? *Per-Ola Carlsson*

09:50-10:10 Kaffe

10:10-11:05 Diabetes typ 1. Farmakologisk behandling vid typ 1 diabetes. Verktygslådan med olika insuliner. Transplantation, en kort översikt, *Per-Ola Carlsson*

11:10-12:00 Insulinpump/CGM. När skall man använda en insulinpump? Hur fungerar den, automatiska insulinpumpar? Fördelar respektive nackdelar med pump jämfört med en traditionell insulinbehandling. Kontinuerlig mätning av vävnadsglukos (CGM) - hur fungerar det? Indikationer, Time In Range? *Jarl Hellman*

12:00- 13.00 Lunch

13:00-13:55 Diabetes typ 2. Farmakologisk behandling vid typ 2 diabetes. Genomgång av olika typer av preparat och rekommendationer. Kombinationsbehandlingar, *Jan Eriksson*

14:00-14:45 Diabetesneuropati och Diabetesfoten. Förekomst av diabetesneuropati och hur yttrar det sig? Vilka organsystem? Undersökningsmetoder, utredning och behandlingsmöjligheter? Diabetesfoten- kliniska tecken, undersökning och behandling? När utfärda remiss? Multidisciplinärt omhändertagande. Charcotfot? Föreläsning inklusive patientfall. *Georgios Tsatsaris*

14:45-15:10 Kaffe

15:10-15:55 Akut Diabetes. Diabetisk ketoacidosis, screening, prevention samt akut behandling. Hyperglykemiskt hyperosmolärt syndrom, en totalt urspårad typ 2 diabetes, hur handlägger man detta tillstånd och skillnader jämfört med en ketoacidosis? Akut hypoglykemi, handläggning? Föreläsning inklusive patientfall. *Georgios Tsatsaris*

16:00- 17:00 Fallsession I/III, mentometer *Jarl Hellman*

TISDAG 9 december 2025

08:15-09:00 Diabetes och njuren. Vad är mekanismen bakom diabetesnefropati? Hur är det kliniska förloppet? När ska man misstänka annan njursjukdom? Screening, prevention och njurskyddande behandling. Diabetesbehandling vid nedsatt njurfunktion, *Hans Furuland*

09:05-09:50 Praktisk behandling med insulin. Hur gör man i praktiken? Hur dosera? Fallexempel med Mentometer, *Jarl Hellman*

09:50-10:20 Kaffe

10:20-11:10 Hypofysen I. Hur yttrar sig en icke hormonproducerande hypofystumör respektive Hypofysinsufficiens? Diabetes insipidus. Basal utredning vid en misstänkt hypofysär sjukdom. När behandla och hur i så fall? Patientfall. *Britt Edén Engström*

11:15-12:00 Hypofysen II. Hormonproducerande hypofystumörer, klinisk bild och basal utredning? Olika behandlingsalternativ? Patientfall. *Britt Edén Engström*

12:00-13:00 Lunch

13:00-13:55 Kalciumrubbningar. För mycket eller för lite kalk? Symtom och manifestationer? Diagnostik och behandling? Patientfall. *Andreas Kindmark*

14:00-14:45 Osteoporos I+D-vitamin. Osteoporos - Bakgrund, epidemiologi och diagnostik. Sekundär osteoporos. D-vitamin, *Andreas Kindmark*

14:45-15:15 Kaffe

15:15-15:55 Osteoporos II. Terapival, uppföljning och behandlingslängd. Patientfall, *Andreas Kindmark*

16:00- 17:00 Fallsession II/III, Mentometer, Jarl Hellman

ONSDAG 10 december 2025

08:30-09:15 Knöl i Tyreoidea, struma. Hur utreda och vem bör utreda? När misstänka en allvarlig knöl? Indikation för kirurgi? *Per Hellman*

09:20-09:50 Tyreoideatumörer. Klassifikation och diagnos? Förlopp och prognos. Behandlingsprinciper vid olika tumörtyper, *Per Hellman*

09:50-10:20 Kaffe

10:20-11:00 Incidentalom. Epidemiologi. Hur vanligt är det egentligen? Basal utredning och av vem? När misstänka cancer? Hur länge följer man patienten? Indikation för kirurgi? *Per Hellman*

11:05-12:00 Endokrin Hypertoni. När bör man misstänka att det kan röra sig om sekundär hypertoni? Basal screening. Vem bör remitteras vidare? Patientfall, mentimeter. Behandlingsprinciper, *Jarl Hellman*

12:00-13:00 Lunch

13:00-13:45 Manlig hypogonadism. Vanligt tillstånd och ett växande problem. När misstänka en manlig hypogonadism? Diagnostik. Hur och när behandla med testosteronpreparat? Patientfall *Magnus Isaksson*

13:50- 14:35 Kortisolsvikt. När misstänka en kortisolsvikt? Bakomliggande orsaker. Hur utreda? Behandling? *Patientfall Magnus Isaksson*

14:35-15:05 Kaffe

15:05-15.55 SIADH/Hyponatremi. Hur ska man tänka vid ett lågt natrium? Hur kan man ställa rätt diagnos? Fallgröpar och differentialdiagnoser. Läkemedel eller vätskekarens vid SIADH? *Patientfall. Erika Tsatsaris*

16:00- 17:00 Fallsession I/III, mentometer *Jarl Hellman*

TORSDAG 11 december 2025

08:15-09_00 Hypothyreos. Prevalens och incidens. Hur yttrar sig sjukdomen? Svårigheter i diagnostiken? När behandla och hur? Alternativa behandlingar? *Selwan Khamisi*

09:05-10:00 Hypertyreos. Symtom vid hyperthyreos. Utredning och behandling. När välja en mer definitiv behandling? Subklinisk variant, skall den behandlas eller bara följas? Hur yttrar sig och behandlas en endokrin ofthalmopati? *Selwan Khamisi*

10.00-10:25 Kaffe

10:25-11:10 Fall Tyr- special, Mentometer, *Selwan Khamisi*

11:15-12:00 Lipider. Vem skall behandlas farmakologiskt och med vilka läkemedel i så fall? Nyare läkemedel så som t ex PCSK9- hämmare? Riktlinjer, vad säger dessa? Lipidbehandling vid diabetes mellitus? *Niclas Abrahamsson*

12:00-13:00 Lunch

13:00-13.55 Obesitas. Kirurgisk behandling av diabetes/obesitas. Kan man bota diabetes med bariatrisk kirurgi? Utredning och uppföljning vid bariatrisk kirurgi? Medicinsk behandling vid fetma? *Arvo Hänni*

14:00 -15:00 Kunskapstest – mentometer, *Jarl Hellman*

15:00-15:30 "Take-home-messages". Kursutvärdering, utdelning av intyg, *Jarl Hellman*